

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. B. H. Coenen, W. L. Ghijsen, N. G. Kam,
J. L. A. Ledeboer, S. H. Stoffel.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING ten huize van J. L. A. LEDEBOER, Voorstraat 79 op Dinsdag e. k. te 4 ure.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

25-jarig bestaan der Delftsche Studenten Carrousel Vereeniging.

Met het oog op belangstellenden, die mochten toestroomen uit oorden rondom Delft, was de uitvoering, die 1.1. Vrijdag ter eere van het 25-jarig bestaan der Vereeniging plaats had, op 7¹/₂ uur gesteld. Tegen dien tijd bleek het toch al nauwe gangetje, dat de Indische Instelling met de Stadsmanège verbindt, dan ook al heel eng te zijn voor de massa genoodigden, die de opvoering met hun aanwezigheid kwamen opluisteren.

Nu, Carrousel had haar beste beentje voorgezet. De tribune was aanmerkelijk vergroot, zoodat een 220-tal zitplaatsen waren verkregen; jammer dat lang niet alle werden ingenomen. De geheele manège was keurig versierd met allerlei lappen en doeken, terwijl aan den overkant der tribune de vaandels der verschillende vereenigingen was opgesteld; bovendien prijken aan de zijwanden de kransen, 's middags bij de receptie aan de Carrousel Ver. aangeboden, zoodat de manège niet onaardig in haar voordeel was veranderd.

Tegen kwart voor acht zette de kapelmeester met z'n huzarenmannen het Io Vivat in en namen de verschillende besturen, nog versterkt door die der Utrechtsche en Leidsche Carrousel Ver. plaats; even later verscheen ook de Senaat.

Dadelijk daarop werd het planten-middenstuk weggehaald en reed het Car. bestuur binnen, terwijl de president het vaandel presenteerde.

Na een pauze, die overigens den geheelen avond veelvuldig voorkwam, maar die moeilijk te vermijden was, in aanmerking genomen, dat sommige meerrijders zich geheel moesten verkleeden en het opstijgen in de nauwe stal ook niet altijd even voorspoedig ging, reden 8 heeren in rok en grijze pantalon, een entree manoeuvre. Het 2de nummer bestond in het „schoonrijden” door den directeur, waarover bescheidenheid en onbevoegdheid me dwingt hier verder te zwijgen.

Daarop volgde de campagne, uitgevoerd, door leden, verder gevorderd in de edele rijkunst; jammer dat de springmanoeuvre eenigszins mislukte door de groote zenuwachtigheid der paarden.

Het intermezzo had zeer veel succes; het bestond uit een concours, waarbij de mededingers, gezeten op ongezadelde viervoeters, en verstoken van aanmoedigingsmiddelen als sporen enz. een lange laboratoriumjas moesten aanschieten, deze geheel toeknopen, naar de overzijde rennen, daar een cigaret opsteken, en hij die dan fatsoenlijk omhuld en tabaksdamp uitpuffende, het eerst de tribune weer bereikte zou winnaar zijn. Onnoodig te zeggen dat hierbij de verschillende lachspieren weer eens in trilling konden geraken bij de koddige pogingen om paardenruggen te bereiken en zich op die plaatsen te handhaven. Overwinnaar bleek de

heer Lagerwey te zijn, wien een flesch champagne deelachtig werd; ook de 2de aangekomene van de 6 mededingers, kreeg een stoffelijk bewijs van hoogachting voor zijn kunde, doch het mocht hem niet direct gelukken dit in ontvangst te nemen, daar zijn paard het nu blijkbaar mooi genoeg vond en met een sierlijke volte op de staldeur aan galoppeerde.

Na de pauze, waarin de stallen werden bezocht, die er ook keurig uitzagen, met bun in livereiknechts herschappen hulpvaardigen, volgde het à la Flèche rijden; het bood een aardigen aanblik en vormde dan ook een der beste nummers van den avond; dat het lang niet makkelijk was kon men wel op de gezichten der meerrijders lezen.

Daarop verschenen 8 heeren in roode en blauwe rokken (de laatste duiden de dames aan) die een quadrille reden, iets wat zeker ook niet weinig oefening zal hebben gekost.

Het slot vormde natuurlijk een jeu de roses, waarbij één ruiter aanvaller was, twee anderen het lint te verdedigen hadden.

Tijdens de opvoering werden door de Utrechtsche en Leidsche besturen kransen aangeboden en werd ook de directeur der manège niet vergeten.

Na afloop had een souper op de Phoenix plaats, waarbij schrijver dezes niet aanwezig was, maar waarvan hij onderstelt dat het niet ongeanimeerd is geweest, daar hij 's morgens uit Morpheus armen werd gerukt door eenige deelnemers, die niet naar bed waren geweest.

Het geheel mag dus goed geslaagd worden genoemd, hoewel Carrousel-uitvoeringen altijd eenigszins gewaagd zullen blijven bij ontstentenis van paardenkennis en -liefhebberij bij het meerendeel van het publiek.

Ten slotte nog een extra woord van hulde aan den vervaardiger van het aardige en smaakvolle programma.

L.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

Hiëroglyphenschrift.

Voor hem, die een grondige studie van de oud-Egyptische kunst wenscht te maken, is de kennis van het hiëroglyphenschrift, zoo niet onmisbaar, dan toch van veel belang. Veel van wat de bewoners van het Nijldal oprichtten en vervaardigden, is door de ijverige nasporingen der geleerden, vooral van Mariette, aan het licht gebracht, maar ook vele kunstvoortbrengselen, graven en tempels, welke bestaan men op grond van inscripties op de reeds gevondene vermoedt, is het tot dusver niet mogen gelukken, te ontdekken.

Eerst na Napoleon's tocht naar Egypte, is men begonnen, eenige meerdere studie van het leven, de zeden en gewoonten en vooral van de bouwwerken en andere kunstvoortbrengselen der oudste bewoners van dat land te maken. Voor dien tijd was men hoofdzakelijk slechts met het bestaan der pyramiden bekend, en men hoorde met verbazing, dat er behalve deze monumenten nog andere langs de oevers van den Nijl werden gevonden. Zelfs wordt van Goethe verhaald, dat hem in het laatst der 18de eeuw voor het eerst eene teekening van een pyramide werd getoond, welk gezicht

hem de woorden ontlokte: „Dit is de geweldigste architectonische gedachte, en ik geloof niet, dat men verder gaan kan.” Welke waarde men ook aan deze woorden moge hechten, of men het er mee eens zij of niet, ze leggen een merkwaardige getuigenis af van de hulde, door den grooten, veelzijdig ontwikkelde Duitscher, met zijn gevoel voor het schoone en verhevene, aan het genie der Egyptenaren gebracht.

De meerdere belangstelling, die langzamerhand de Egyptische kunst ten deel viel, leidde tot de ontcijfering van het beeldschrift, dat bij de Nijldalbewoners in gebruik was, eene ontdekking, zóó geweldig, dat ze, als middel tot het geraken tot de kennis van de geschiedenis, zeden en gewoonten der Egyptenaren en omringende volkeren, door niets geëvenaard wordt.

Ieder die de Egyptische tempels en graven bezoekt, wordt getroffen door den buitengewonen rijkdom aan beeldwerk, dat de wanden, de sarcophaag, alles, waar men plaats heeft kunnen vinden, bedekt. Men ziet er afbeeldingen uit het dagelijksch leven, uit den krijg, uit de omgeving des konings; en bij al deze voorstellingen vindt men, als verklaring van de beteekenis dezer figuren, waarvan vele uit artistiek oogpunt uitmuntend mogen genoemd worden, lange reeksen geheimzinnige teekens, die den ingewijde met de inhoud der voorstelling bekend maken.

Het alleroudste Egyptische schrift is het hiërogllyphenschrift, dat later deels vergezeld, deels gevolgd werd door het z.g. hiëratichschrift. Van nog jonger dagteekening is het z.g. demotisch- of volksschrift, ook het epistolarische genoemd, dat geheel uit willekeurige vormen bestond.

Toen later de Christelijke godsdienst een geheel nieuwe letterkunde deed ontstaan, ontstond langzamerhand het z.g. Koptische schrift, dat bestond uit Grieksche letters, gevolgd door eenige teekens, die die klanken en letters moesten aanduiden, waarvoor in het Grieksche alfabet geen teekens waren te vinden.

Langen tijd was het hiërogllyphenschrift bekend, zonder dat het, ondanks ijverige nasporingen, mocht gelukken, den sleutel tot de ontcijfering ervan in handen te krijgen. Dat men eindelijk hierin slaagde, is te danken aan het vinden van twee oud-Egyptische kunstproducten, die zich thans beide in Engeland bevinden.

Het eerste is de bekende tafel van Rosette, door een Fransch officier, die tijdens Napoleons verblijf in Egypte een schans liet opwerpen, gevonden. Deze steen werd later door de Engelschen buit gemaakt en heeft in het Britsch Museum een plaats gekregen.

Hierop bevinden zich drie opschriften, waarvan twee in Egyptisch, het derde in Grieksch schrift. De ontcijfering van deze Grieksche inscriptie bracht een priesterlijk decreet ter eere van Pholemaeus V (Epiphanes) aan het licht, die van 204—181 v. Chr. regeerde.

Het slot bevatte de verordening, dat dit decreet op een tafel van harden steen in hiërogllyphisch, demotisch en grieksch schrift moest worden uitgebeiteld. Men had nu eenige vasten grond, waarop men, zij het met veel inspanning kon voortbouwen.

Reeds vroeger was men tot de ontdekking gekomen, dat teekens, die binnen een ovale omlijsting waren aangebracht de namen van koningen aanduidden. Overal waar men nu in de Grieksche inscriptie den naam Pholemaeus vond, zocht men de overeenkomstige plaats in het hiërogllyphisch en demotisch schrift en op deze wijze geraakte men op het spoor der ontcijfering. Sylvester de Sacy was de eerste wien het in 1802 mocht gelukken, eenige teekens van het demotisch schrift, dat uiterst moeilijk te lezen is, omdat verscheidene woorden door een enkel teeken worden aangeduid, te ontcijferen.

Met behulp hiervan kwam de Zweed Akerblad in zijn werk: *Lettre au citoyen Sylvestre de Sacy sur l'Inscription Egyptienne de Rosette*, alweer wat dichter bij de oplossing door aan de hand van de door de Sacy gevonden demotische teekens eenige hiërogllyphische te ontdekken. Hierbij bleef het echter; de steen van Rosette alleen bleek onvoldoende, om tot volledige kennis van het Egyptische schrift te geraken, ook nog toen in 1819 door Th. Young, met behulp van het ovaal of naamschild van Pholemaeus, een zeer onvolledig hiërogllyphisch alfabet werd samengesteld.

Het is de beroemde Franschman Champollion wien de eer toekomt, den sleutel tot de ontcijfering te hebben gevonden.

In 1815 was door een zekeren Bankes op het eiland Philae een obelisk opgegraven, dien hij met het daarbij

behoorend voetstuk naar Engeland liet vervoeren en op zijn landgoed Kensington-Hall in Dorsetshire oprichten. Op dit voetstuk bevonden zich, evenals op den Tafel van Rosette, twee inscripties een in het Grieksch en een in hiërogllyphisch schrift. De vergeefsche pogingen, die tot de ontcijfering van den steen van Rosette werden aangewend, brachten hem er toe, deze opschriften bekend te maken.

De Grieksche inscriptie behelsde een brief van de Isis-priesters van Philae aan Ptolemaeus II Evergetes, en aan diens zuster en gemalin Cleopatra. Nu wilde een gelukkig toeval, dat deze namen n. l. Ptolemaeus en Cleopatra zes letters gemeen hebben. De veronderstelling lag dus voor de hand, dat de naamschilden van dezen vorst en vorstin zes gelijke teekens zouden bevatten. Werkelijk was dit zoo, van de zes letters, de a, e, l, o, p en t vond men voor de p een vierkant, voor de o een strik, voor l een liggende leeuw, enz. „Het eenvoudige is een kenmerk van het ware,” zoo ook hier, hoewel het toch, vreemd genoeg, meer dan vier jaar moest duren, eer men tot deze ontdekking kwam.

Men paste den gevonden sleutel toe op andere woorden zooals Alexander, Berenice e. a. en zoo geraakte men tot de volledige kennis van het hiërogllyphenschrift, met behulp waarvan Silvestre de Lacy, v. Humboldt, Niebühr enz. de meeste der toen bekenden opschriften ontcijferden.

Om het verband tusschen het hiërogllyphen- het demotisch- en hiëratichschrift onderling duidelijk te maken, zullen we hier nog het een en ander aan toevoegen.

Het is duidelijk, dat er twee soorten van schrift bestaan d. w. z. het beeldschrift en het letterschrift. Het eerste is geheel onafhankelijk van de taal, en bestaat slechts uit de afbeeldingen der voorwerpen zelve; zoo diende bv. het teeken van een leeuw voor de aanduiding van dit dier als zoodanig; men kan deze schrijfwijze echter verder uitbreiden, en door hetzelfde teeken een of ander abstract begrip, bijv. moed, heerschappij enz. aanduiden. Zoo zou men natuurlijk ook gebeurtenissen kunnen voorstellen, bijv. de geschiedenis van de zonden van het eerste menschenpaar door afbeeldingen van Adam en Eva bij een boom met vruchten waarom zich een slang kronkelt. Voor deze beide laatste gevallen d. w. z. die, waarin het beeld- (ideografisch) schrift dient tot het aanduiden van abstracte begrippen of gebeurtenissen, is echter een voorafgaande afspraak noodig.

Overeenkomende met dit ideografisch schrift, dat, zooals gezegd, geheel onafhankelijk is van de taal, zijn onze cijfers, die overal worden begrepen en waarvoor toch ieder volk zijn eigen wijze van uitspreken bezit.

Hoewel reeds op de alleroudste monumenten, die der vierde dynastie, beide soorten van schrift, d. w. z. het beeldschrift en het letter- of phonetisch schrift naast elkaar voorkomen, behoeft het geen betoog, dat het eerste oorspronkelijk alleen in gebruik was. Toen het echter bij voortgang der beschaving ongeschikt bleek tot zuiver uitdrukken van gedachten, ontstond daarnaast het phonetisch schrift, dat klanken aanduidde. Dat men niet a priori tot de aanneming hiervan kwam, ligt voor de hand; immers bij het uitspreken van het woord, door een of ander ideografisch teeken aangeduid, verbond men onwillekeurig aan dit teeken de klank of klanken welke men uitsprak.

Het phonetisch schrift was ook weer in twee hoofdgroepen te onderscheiden. In de eerste plaats kon men een samengestelde klank of lettergreep uitdrukken. Breidt men het in onderdeelen verder uit en gebruikt men afzonderlijke teekens voor klanken, klinkers of medeklinkers, dan krijgt men een schrift, dat reeds zeer dicht tot ons alfabet nadert. Zoover hebben de Egyptenaren het echter nooit gebracht; de Phoeniciërs waren het, die, wel is waar aan de hand van het Egyptische schrift, het eerst een alfabet samenstelden.

De hiërogllyphische teekens kunnen echter ook letters voorstellen en duiden in dat geval telkens den beginletter aan van het woord, dat door zulk een teeken wordt uitgedrukt. Door dergelijke teekenen samen te voegen, kan men woorden doen ontstaan, en zou, om een voorbeeld te noemen, water kunnen worden aangeduid door achtereenvolgens de teekens te gebruiken van een wagen, een arend, een trommel, een ezel en een ram.

Tengevolge van de armoede der Egyptische taal, die wemelt van homonymen en synonymen, stuitte men echter op vele moeilijkheden, daar een groot aantal samengestelde klanken en lettergrepen door meer dan één teeken werden weergegeven, terwijl tevens door eenzelfde teeken verscheidene, onderling verschillende klanken werden aangeduid.

Men maakte daarom gebruik van z.g. determinatieven, zuiver ideografische teekens, die, in verband met de fonetische, het voorwerp nader bepaalden.

We zullen twee voorbeelden uit onze taal aanhalen om dit duidelijk te maken.

Het woord ploeg beteekent zoowel een landbouwwerktuig, als een troep werklieden. Ter aanduiding en onderscheiding dezer woorden zet men dus achter de fonetische teekens voor dit woord de afbeelding van het werktuig, of die van eenige mannetjes, naar gelang van de beteekenis, die wordt bedoeld.

Evenzoo met b.v. het woord dood; men zal dit door een geraamte kunnen aanduiden, maar, daar dit ideographisch teeken slechts de eerste letter, de d weergeeft, moet de rest uit het fonetisch schrift worden aangevuld. In dit stelsel kan het geraamte slechts dáár de letter d aanduiden, waar deze zich bevindt aan het hoofd van het woord dood, omdat dit oorspronkelijk in zijn geheel door dit teeken werd aangeduid.

In het hiëratisch en demotisch schrift vindt men in het algemeen dezelfde teekens als in de beide groote groepen der hiëroglifische, hoewel in het demotische het fonetische schrift de grootste rol speelt.

K.

Internationale Broederschap.

Maandagavond had in het lokaal „Kruif” eene vergadering plaats van dezen bond onder leiding van Lodewijk van Mierop uit de kolonie te Blaricum.

De eerste spreker, Hoogewerff van Rotterdam, begon met te wijzen op 't vele misbruik, van 't woord: broederschap gemaakt; 't gaat er mee als 't christendom, dat, liefde predikend, gebruikt wordt als dekmanteltje van oorlogen.

Ook met de idee gelijkheid wordt veel geschermd. Nóóit zullen de menschen aan elkaar gelijk worden; de individuen zullen altijd verschillen, maar dáár heen moeten we, dat niet eene zekere klasse zich toeigenen kan wat anderen voortbrachten of hielpen voortbrengen. Ieder moet recht hebben op 't geen hij produceert.

Bij onze arbeidsverdeeling is deze lijn van recht, van oorspronkelijk recht, niet te trekken, maar één ding is zeker: dat niemand den grond produceerde dien hij zijn eigendom noemt; 't grondbezit berust op onrecht; de staat, 't gezag, dit sanctioneerende en er op steunende, staat op een bodem van onrecht, ongelijkheid, en moet door de Broederschap dus worden afgekeurd.

Wat moeten we doen? Een nieuwen staat maken? Dat is onzinnig; ze moet groeien als een organisme, en zal langzaam sterven als de idee Broederschap verder dóórdringt, niet meer alleen is bij naverwanten, maar bekend is bij alle menschen.

Het dierlijk gezag dat we nu hebben, waarbij de sterke zich nog sterker maakt ten koste van de zwakkere, zal verdwijnen en plaats maken voor de inspanning om juist die zwakken op te heffen, sterker te maken.

Als tweede spreker Lod. v. Mierop.

Deze knoopte zijne lezing over „Recht en Macht” vast aan de hedendaagsche toestanden.

't Woord „wederrechtelijk” van de Regeering slaat op haar zelf terug, waar zij, gebruik makende van de bezittende macht, het recht uit de eerste hand, 't oorspronkelijk recht van den mensch, de vrijheid, aantast. Als wij van recht spreken doen we dat, op 't standpunt staande van onze maatschappij, maar dat recht is er een uit de tweede hand; dat recht rust niet op recht, maar op macht en gezag. Spreker wijst op de wanverhoudingen hierdoor ontstaan: politie, soldaterij; en ook die tusschen man en vrouw.

Nu zal men door algemeene werkstaking of andere middelen dezen staat omverwerpen; goed; maar is de arbeidersklasse dan klaar om een nieuwe te geven, op onkapitalistische leest geschoeid? Neen, nog niet; weer zal er komen een staat berustend op macht en gezag; de vorm is veranderd, maar 't wezen blijft.

De verbetering moet beginnen bij den mensch zelf: 't geloof in Broederschap. Als dát er wat meer was! Er is te veel egoïsme; 't geloof in 't geld is de hoofdzaak; als men in de Broederschap, de leer van liefde, eens evenveel geloof had, was alles al lang in orde.

Dat geloof te prediken, en in geschriften uiteen te zetten, is 't werk van de kolonie Int. Br. te Blaricum. Want er

heen moet het, volgens sprekers heilige overtuiging; de niet-bezittende klasse moet den nieuwen staat brengen; eene zware taak; eene ernstige zaak; we moeten sterk zijn; flink ons ontwikkelen naar lichaam en geest.

Zoedoende kwam spreker nog te spreken over onthouding van alcohol, vegetarisme, en de rein-leven-beweging.

't Debat liep vooral over dienstweigering. Als christen-anarchist, raadt hij niet de geweren te richten op de bevelhebbers, maar ze weg te werpen. 't Verschil liep vooral hierover of de enkeling hier in wat vermag; van Mierop wilde de beweging eerst algemeen hebben, terwijl 't Hart ook veil zag in voorbeelden van individueele opoffering.

Twee korporaals of andere legerdienaars zorgden voor de afwezigheid van militairen.

v. R.

Aan Estor.

OP WIJZE.

Omdat zij, God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld geworden in hunne overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden. Zich uitgevende voor wijzen, zijn ze dwaas geworden. Hunne keel is een geopend graf; met hunne tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hunne lippen. (PAULUS. Rom. I: 21, 22. III: 13).

OP DWAAS.

Hij zei: 't en lust mij niet voor ieder gek te wijken
Maar, zei ik: dat lust mij en liet den gek voorbij.

HUYGENS. (gev.)

OP MODERN PHILOSOF.

Sage deutlicher wie und wann?
Du bist uns nicht immer klar,
Gute Leute, wiszt ihr dann,
Ob ich mirs selber war?

GOETHE.
X.

LITTERATUUR EN KUNST.

Over Harmonie.

(Een meditatie).

De voorstelling van God en van het oneindige, dat daaruit in oneindige wijzigingen voortvloeit, kan niet dan eenig zijn.

SPINOZA. Ethica.

Daar is een groot verlangen in de menschen.

Er zijn er, die leven in sleur van dagelijks gedoe, van zwaar gezwoeg of van haastend gejaag, die schromen te gaan binnen de kameren hunner ziel om te weten, wat zij zijn, om te komen tot zelfbesef. Er zijn er, die meenen te leven voor de groote dingen, die hun hoofd vervullen, voor de menschheid, naar zij zeggen en gelooven, die niet weten, dat zij, aldus vooruitstarende, hun blikken slechts richten op een schim, een fraze, een vorm zonder inhoud, omdat het leven, dat in hunne voorstelling was niet werd gevoed door de aanraking hunner ziel met de dingen om hen, zonder welke geen leven mogelijk is.

Want het leven, dat is het wezen der dingen, is slechts in harmonie, omdat alle dingen één zijn.

Wijs mij den man, die zegt: „ik sta alleen”. Waaien hem niet toe de klanken van het leven om hem, gevoelt hij niet den indruk van het gezicht, leeft hij niet door wat hij ziet, voelt, waarneemt? — plaats hem in de oneindige, leege ruimte, en neem dan weg zijn herinnering, de band, die hem, niet in ruimte maar in tijd bond aan de buitenwereld en hij leeft niet, hij is niet, hij is eenvoudig ondenkbaar — even ondenkbaar als het eigen niet-zijn.

Stel u voor de stof op zichzelf. Denk u een voorwerp alleen, in de ruimte — zonder omgeving, zonder punten van vergelijking. Ge kunt het u niet denken — waar blijft zijn vorm, zijn inhoud, zijn kleur, zijn eigenschappen? — wat is zijn beweging, waar is de oorzaak, die het schiep, wat is het gevolg van zijn wezen? — Niets, alles niets — het ding is niet.

De filosoof, die, uitgaande van de dingen op zichzelf, door integratie daaruit het heelalsbegrip affeidt, moet

aan de dingen, elk voor zich, een wezen toekennen, dat, na abstractie van alle eigenschappen, overblijft. Zoo ontstond het Kantsche „Ding an sich”, dat een bloot hersenbeeld is, een onvoorstelbaar gewrocht van zuivere denking, zooals de imaginaire getallen, die daaraan juist hunne onbestaanbaarheid ontleenen. Het wezen van het imaginaire getal, zijn definitie, sluit zijn bestaan uit; het wezen van het „ding an sich”, het enkeling op zichzelf, doet dat even zeer.

De filosoof, die uitgaat van het absoluut oneindig bestaan (de God van Spinoza), ziet het wezen der dingen in hunne absolute noodzakelijkheid als wijzigingen van dat oneindigbestaan, dus als noodwendig voortvloeiend uit het wezen (dat zouden we kunnen noemen de eigenschappen) van dat oneindige.

Het ding wordt niet gedetermineerd door zichzelf, maar door het wezen van het oneindige, waarvan het deel uitmaakt, door alle dingen dus, die er buiten zijn, (de bepaling door zichzelf maakt hierin slechts een oneindig klein deel uit).

Zoo is er verband tusschen alle dingen, die overeenstemmen; hoe meer eigenschappen dingen gemeen hebben, hoe meer invloed zij op elkaar zullen uitoefenen.

Zoo is het, dat er nauw verband is tusschen den levenden mensch en het levende om hem: de Natuur. De mensch leeft door wat om hem leeft. Hij voelt, bewust of onbewust den drang tot harmonie, die geene andere is dan de drang tot leven. En wanneer hij wordt weggenomen van het levende wanneer hij zich opsluit in de mijnen, of in de bovenkamers in baksteenen huizen van nieuwe stoffige zongelakerde lijn-straten, dan voelt hij in zich komen het heimwee, het verlangen naar het levende, naar de natuur, naar zijn waar tehuis. En dan zie ik dat hij de stukjes leven tot zich trekt als een gierigaard zijn schatten: ik zie bloemen in de vensterbanken der hooge roode huizen met de sombere holle vensters, ik zie vogelkooien in de kamers, ik zie de menschen grijpen naar het boek, naar de courant, die hen vertelt van buiten, van de lente, die in 't land komt, van het jonge leven, dat ontlukt na langen slaap.

Ik zie de menschen opsnuiven met gretige longen de frissche voorjaarslucht, die doordringt tot in de groote stad, de lucht van versche aarde en van jong groen en ik voel, hoe ze verlangen naar die aarde, naar dat jonge groen, naar dat leven, dat één is met het hunne, dat evengoed tot hun wezen behoort als hun hart of hun hersenen.

Dat is het levensbesef der menschen, dat zich verzet tegen den dood, die dreigt. Want het is de dood, als men de bronnen, dat is het omringende leven, van het enkel-leven afsluit, zooals het de dood is voor den boom, als de toevoer zijner levenssappen wordt afgesloten.

Het is het besef van éénheid met het zijnde, dat de gedachten doet geboren worden, de daden doet verrichten, het is de aanraking met het omringende, die in voortdurende wisseling en wijziging steeds nieuwen groei schept en steeds nieuwe kracht geeft — het is de harmonie, die het leven doet voortduren en ontstaan — het verbreken van die harmonie, het bestaan op zichzelf, dat is het niet-bestaan, dat is de dood.

S.

Gabrielle.

Over Marie Marx—Koning en hare kunst is in den laatsten tijd reeds heel wat geschreven. En geen wonder, want hare werken volgen elkander snel op. Achtereenvolgens verbaasde zij het Nederlandsche letterkundige publiek door eenige bundels met sprookjes, door een boek vol verzen, om ten slotte eene groote oorspronkelijke roman te schrijven, een roman, waarin zij zichzelf geeft, zij hare jonge, hartstochtelijke, naar schoonheid dorstende ziel voor ons openlegt, zij ons laat doordringen in de kleinste, fijnste bijzonderheden van hare teere, voor mannen vaak zoo geheel onbegrijpelijke vrouweziel.

Gabrielle is daarom alleen reeds een merkwaardig boek, een boek, dat ons een vrouw beter in haar heele zijn en wezen doet begrijpen. En dit is hoog noodig, willen we later gelukkig worden, willen later man en vrouw elkander geheel en al kunnen verstaan. Want niet de gewone verstandswaarden, niet de zakelijke verstandsredensaties vormen de onverbreekbare band van groote, innige sympathie, maar het niet gesprokene, het samenvoelen der innerlijke, onverklaarbare zielsaandoeningen, de uitingen van het waarachtige zuivere gevoel. In de ziel van bijna iedere

vrouw leeft sterker dan bij de meeste van ons dat intuitieve voelen, die niet door het verstand beheerschte gevoelsaandoeningen. Is dit, omdat zij minder hare rede heeft ontwikkeld, zij vóór alles haar gevoel, eerst daarna haar verstand raadpleegt. Wie weet het, maar stellig is het dat wij eerst dit reine, dit teergevoelige in eene vrouweziel moeten leeren begrijpen, voordat het mogelijk is haar heele wezen te verstaan, voordat wij ons in hare gedachten-gang geheel en al verplaatsen kunnen.

Gabrielle is geen lief zacht karakter, zij heeft een sterk geprononceerde wil, een wil, waarvoor alles zwichten moet. Maar ondanks die wil is zij zich zelve geen meester, wordt zij geheel en al door bovengenoemde, bij intuïtie ontstane gevoelens beheerscht. En zonder dat zij zichzelf reken-schap geeft, waarom zij feitelijk zoo handelt, waar hare daden het gevolg van zijn, voelt zij telkens en telkens weer, hoe hare handelwijze op ieder oogenblik moet zijn. Zij is zodoende een speelbal van hare momenteele indrukken, hiertegenover is zij willoos, even willoos als ieder ander, die zijn verstand het recht niet toekent te kiezen, maar steeds zijn gevoel tusschen zijne verschillende gevoelens wil laten beslissen.

Dit lijkt mij een groot gevaar, een gevaar, waarin velen, nadat zij vroeger alleen het logisch verstand lieten overwegen, vervallen, wanneer zij beseffen, dat niet ons verstand alleen ons doen en laten mag beheerschen, maar dat naast de rede in den mensch nog vele grootere en sterkere machten bestaan, machten, die ons beter en scherper den weg kunnen wijzen dan ons verstand dit ooit doen kan. Want dat niemand vergete, dat al moet ons hart, en dat alleen ons zeggen, waartusschen wij kiezen moeten, ons verstand ons zal moeten leeren, welke van de voor ons openliggende wegen de beste is, dat ieder steeds vooraf bedenke, op welke wijze hij later met zich zelve de grootst mogelijke vrede zal kunnen vinden.

Wanneer wij dit weten, wanneer wij ons zelve in zooverre meester zijn, zullen wij ook nimmer zóó hard en wreed kunnen wezen, als Gabrielle soms tegen haar vader was, zullen wij van zelf inzien dat niet altijd de volle waarheid behoeft gezegd te worden, want dat naast het streven naar waarheid in ons, er ook nog een ander gevoel in ons leeft, het gevoel goed te doen, anderen zoo min mogelijk te grieven of te kwetsen. En ons verstand leert dat dit laatste ons het gelukkigst en tevredenst zal maken.

En niet alleen bij deze gevoelens maar bijna in alle andere gevallen staan er twee wegen voor ons open; de eene, daar wij ons zelve wegdenken of beheerschen moeten, weinig aan trekkelijk, de andere, daar zij ons een schoone, vaak met ons oogenblikkelijk verlangen overeenstemmende toekomst voorspiegelt, zeer verlokkelijk. Wee hem, die nu zijn gevoel de keuze laat doen, want dit zal hem ongetwijfeld de laatste weg aanwijzen, terwijl ons verstand vaak weet, dat de eerste later voor ons eigen geluk en tevredenheid veel beter zou zijn geweest.

Dit alles zeg ik hier zeer onduidelijk en grof, maar wie wil, zal dit toch wel begrijpen, en hij zal dan ook inzien dat de voort durende onvrede, het zich gedurig ongelukkig voelen van Gabrielle juist daarvan het onvermijdelijke gevolg was.

Gabrielle behoort tot hen, die men in het dagelijksch leven gevoelsmenschen noemt, menschen die een tegenstelling moeten vormen met de z. g. verstandsmenschen, waardoor dan harde wreede individuen bedoeld worden. Na het voorafgaande behoef ik zeker niet meer te herhalen dat ik Gabrielle meer als overspannen gevoelig beschouw, en dat ik dezen karaktertrek in haar even afkeuringswaardig vind als het overdreven verstandskarakter van haren vader.

In dit boek van Marx-Koning ligt echter bovendien een bepaalde tendenz. Dit wordt aan dit werk gegeven door de uitspraken van een zekeren doctor, professor Stenderman. Hij is de persoon, die blijkbaar, volgens de schrijfster, de juiste gezonde ideeën en gevoelens verkondigt.

Al moet ik tot mijn spijt bekennen dat vele zijner uitspraken helaas maar al te waar zijn, hinderde mij toch vaak de oppervlakkige wijze waarop hij, of wat hetzelfde is, de schrijfster over de meeste belangrijke quaesties durft heen te loopen. Wel weet ik, dat eene zakelijke behandeling in romanvorm onmogelijk is, maar toch, wanneer men althans een tendenz aan een roman wil geven (iets wat ik altijd af te keuren vind), was eene naamkeurigere uitlegging van zijne beweringen af en toe niet overbodig geweest. Ik wijs slechts op de inderdaad meer dan treurige wijze, waarop de schrijfster meent met het socialisme afgedaan te hebben.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van VRIJDAG 20 MAART 1903.

Mij zou het dan ook veel beter toegeleken hebben, indien zij niet over zoo veel verschillende onderwerpen tegelijkertijd hare meening had verkondigd.

Verwonderlijk is het voor mij bovendien, hoe een jonge vrouw als Gabrielle in dezen zakelijken verstandelijken man haar ideaal kon vinden, hoe zij hem boven alle anderen als vadertje kon verkiezen. Is hier niet een weinig toegegeven aan het verlangen om juist deze twee karakters tegenover elkaar te stellen? Hij, die veel van de wereld weet en daardoor eene vaak cynische levensopvatting heeft en zij, die vol jonge, schoone idealen, in het geheel niets van de werkelijke wereld kent.

En dan tegelijkertijd komt de gedachte bij me op, hoe vreemd het feitelijk is, dat Gabrielle, die in haren vader alles afkeurt en verwenscht, omdat hij een man is van het verstand, van berekening, dit zelfde in Prof. Stenderman blijkbaar wel kan verdragen. Waarom stuift zij nooit op, als hij zoo verstandig, harteloos spreekt, als hij o.a. zegt, dat alle ziekelijke individuen maar sterven moeten, omdat zij het vergif voor de soort zijn? Waarom kan zij dit wel van den eene, maar in het geheel niet van den andere verdragen?

Ook leek het me ongelooflijk dat een vrouw van over de twintig jaar niet begreep dat de wanhoop van Dientje ontstaan was, doordat zij een kind moest krijgen, vooral wordt dit onwaarschijnlijk na het gesprek met dominee Geeston.

Zoo zou ik nog talrijke andere opmerkingen kunnen maken, maar dat wil ik niet. Veel onwaarschijnlijks vindt men, maar ondanks dit alles, wordt op een zeldzaam schoone wijze een brok leven uitgebeeld. Een leven, dat niet verzonden, maar gevoeld is, een leven, waarin de kunstenaar een deel harer innigste en diepste gedachten heeft weten neer te leggen.

Ja, Gabrielle is ongetwijfeld een bijzonder boek, een boek dat door velen moet gelezen worden.

A.

Embers.

De kamer was klein maar de schemer-schaduw deed haar grooter lijken. Een ijzeren ledikant, twee tafels, één bedekt met kranten, de ander met een wit tafellaken, een stoel naast de deur en daarop een broek vol modderspatten en een vuil overhemd, eronder een paar oude pantoffels met platgetrapte hielen, een zwarte glimmende leuningstoel, waar 't paardenhaar op sommige plaatsen uitstak, een latafel — dat waren al de meubels. Geen enkele versiering, kale muren; geen plekje verf om de droefgeestige somberheid wat te verminderen. Toch verrieden, als men goed keek, enkele kleinigheden eenigszins de persoonlijkheid van den bewoner. De kranten op de schrijftafel waren in nette stapeltjes geschikt, het overhemd op de stoel was zorgvuldig opgevouwen, de pantoffels stonden naast elkaar, maar het was meer machinale nauwkeurigheid uit gewoonte dan een voorliefde tot netheid, want de kamer zelf was verre van zindelijk, zag er eerder vuil uit.

Maar toen hij binnenkwam merkte hij daar niets van. Een magere jonge man, vermoeid gebogen, met een aarzende gang; z'n dunne haar met streepen grijs, een gele perkamentachtige huid, erg om de oogen gerimpeld, wat aan 't geheele gezicht een verschrompelde uitdrukking gaf, en in z'n oogen een angstig-doffe blik. Hij stak de kleine lamp aan, met het groen kartonnen schermpje, hing z'n hoed en overjas achter de deur, trok z'n schoenen uit en zette ze naast elkaar, net als hij de laatste vijf jaar elken avond deed. Hij nam het vuile overhemd op, bekeek nauwkeurig de manchetten, vouwde het en legde het weer op de stoel. Daarop haalde hij een borstel uit de latafel en begon zorgvuldig de bemodderde broek schoon te maken. Toen hij bijna hiermee klaar was, bracht het dienstmeisje z'n middagmaal binnen.

Goeienavond, zei hij, zonder op te kijken.

Goeienavond meneer, antwoordde ze.

En hij begon machinaal te eten; z'n koud vleesch en z'n aardappels.

Geregeld na 't eten zette hij zich aan z'n schrijftafel om copieerwerk te doen, een halve stuiver per pagina, of adressen te schrijven voor vier stuivers de honderd. Het

was niet zoo zeer om het geld, want hij had maar weinig noodig en z'n salaris was meer dan genoeg om in z'n behoeften te voorzien. Hij was er al lang geleden mee begonnen, toen het machinale werk hem belette over z'n ellende te broeien en langzamerhand was die gewoonte in hem gegroeid, tot ze onafscheidelijk van z'n bestaan was. Nauwer en nauwer was z'n levensweggetje geworden en nu was iedere dag een voortzetting van den vorigen.

Maar hedenavond, toen het meisje het aangesneden stuk vleesch had weggenomen, draaide hij z'n leunstoel om en staarde in de leege haard.

Achttien Februari zei de kalender aan den muur tegenover hem.

Achttien Februari de dag, waarop zij was heengegaan.

Met een smachtend verlangen, dof en immens, als het verlangen naar huis van den eenzamen reiziger, dacht hij over z'n huwelijksleven, heel nevelig, want een verheerlijking 5 jaar lang, het onbewust vermooiend, had het zeer vervaagd voor hem. En hij doorleefde weer opnieuw het oogenblik toen hij thuis kwam van de City en hij haar niet vond; ze was gegaan zonder een woord van opheldering. Dien heelen nacht en den heelen dag daarop had hij wild naar haar gezocht. De drie volgende dagen lag hij te bed, niet in staat om op te staan. Op den morgen van den derden dag sleepte hij zich, uit angst, dat hij z'n post zou verliezen, weer als gewoonlijk naar de City. En weken naderhand, elken avond als hij de trap opging, klopte z'n hart hevig, vol hoop, dat hij haar weer thuis zou vinden. Maar ze kwam nooit. Hij veranderde van woning, want duizend kleinigheden, die hem aan haar herinnerden maakten hem z'n kamers ondraaglijk.

Buiten een fijne motregen. De gaslantaarns schenen een vuil geel licht, bestreepende het glibberige plaveisel met hun weerschijn. Er was geen hemel te zien, alleen een dreigend zwarte dampkring rondom. En behalve een vrouw, die langzaam voortging, was de straat geheel verlaten. Haar slonzige kleeren hingen los om haar heen, haar japon sleepte door de modder. Ze was doornat, want ze had geen paraplu. Onder z'n venster bleef ze staan en een oogenblik schulde ze in de portiek voor de regen. Op dat oogenblik kruisten elkaar de gedachten van den man daar boven in het kleine slaapkamertje, starende in de leege haard en de gedachten van de bemodderde gedaante daar beneden in de portiek.

Zij kon alleen maar nevelig denken, want ze had al een paar borrels op. Er was veel voor haar verbleekt, veel, waaromtrent ze geen zekerheid had. Haar herinnering van hun scheiding was vaag; nauwelijks begreep ze meer, hoe het was gekomen. Ze dacht er flauwtjes over, waar hij nou wel kon zijn en wat hij zou doen. Toch zei haar slim instinct haar, dat hij haar terug zou nemen ondanks alles en dat ze weer opnieuw met hem zou kunnen doen, wat ze wou. Ze stelde zich voor, hoe ze te samen waren. Hij was zóó eenvoudig, zóó vol vertrouwen, dat zij den heelen dag, dat hij naar de City was, deed, waar ze zin in had. Natuurlijk zou ze nu wel oppassen, dat hij nooit iets merken zou.

Daarop ging ze weer door de regen heen en strompelde voort in de richting van de verlichte ramen van de herberg op de hoek.

Het was onvermijdelijk dat het zou gebeuren, vroeg of laat, want zij sliep boven den herberg op den hoek van de straat en hij ging er elken dag voorbij op z'n weg naar de City. Toch duurde het nog verscheidene dagen eer ze hem zag. Als hij 'smorgens voorbijging was ze zelden op en als hij 'savonds terugkwam was ze meestal dronken. Maar eens was ze vroeg wakker en keek uit door het groezelige glas. Daar was ie! Ze kon hem op z'n rug zien, toen hij zich de straat door haastte. Maar er was geen vergissen mogelijk: z'n smalle gebogen schouders, z'n stootende zenuwachtige gang, met z'n hoofd voorover. Ze herinnerde zich zelfs z'n overjas, hij had éen juist na hun huwelijk gekocht. Hij placht zoo te glimmen en veel te groot voor hem in flabkerige plooiën rond z'n schouder te hangen. En ze viel in een droomerige stemming, vage half uitgewischte gebeurtenisjes zich te binnen brengende. Nou had ze hem gevonden. Kwart voor negen. Hij was op weg naar de City; ze wist best dat, als 't avond werd, hij denzelfden weg weer zou terug keeren. Al wat ze te doen had was op hem te wachten en

haar hoofd helder te houden. Daarom kroop ze weer in haar vuil bed en viel in een ongeregelde slaap.

Zoo wat om drie uur werd ze met een zwak ziekig gevoel wakker. Maar toen ze haar smakeloos opgedirkte kleeren aantrok, werd ze opgeruimder. Dit was de laatste dag, morgen zou ze een respectabele getrouwde vrouw zijn, in een gemakkelijke woning met een man, die geld voor haar verdiende. Ze ging naar beneden naar den toonbank en bestelde een groote kan bier. Ze ontbeet altijd met een groote kan bier. nooit hongerig voor 's avonds. Juist kwamen er twee vrouwen in, waarvan ze er één kende. Ze voelde in haar zak. Een halve kroon. Haar laatste. Maar wat hinderde dat? Morgen zou hij haar veel meer geven. Zoo trakteerde ze, roekeloos weg, de nieuw-ingekomenen en zoo ging het den namiddag door en de gedachte, dat ze hem moest opvangen op z'n terugweg, zette zich, hoe meer ze dronken werd, hoe langer hoe helderder in haar vast. Ze sprak luid en druk, aan de twee anderen, alles omtrent hem vertellende en breed uitweidende over alles, wat ze zou doen, als hij haar weer had teruggenomen. Ze luisterden met verstomming, bij tusschenpoozen ernstig knikkend. Om zes uur was hun geld op en hadden ze niets meer te drinken en toen slenterden ze arm in arm de straat in om op hem te wachten.

Hij haastte zich naar huis, denkende aan den bundel copiewerk, die z'n zak deed uitpuilen, of hij wel in staat zou zijn alles over te schrijven voor elven, het uur, waarop hij altijd naar bed ging. Plotseling grijpt iets z'n arm, kijkt naar z'n gezicht op — een vrouw! — het schijnsel van den lantaarn verlichtte haar wezenlooze blik. Ze sprak niet, keek hem maar glurend aan, hing al zwaarder en zwaarder op z'n arm.

Hij maakte een half verschrikte, half verontwaardigde beweging, om haar af te schudden. Toen herkende hij haar. Dat merkte ze niet, want hij maakte geen beweging van schrik en gaf geen geluid. Maar eerst verstijfden z'n trekken, daarna z'n heele lichaam, totdat hij als versteend stond.

„Ken je me niet, Frank,” hakkelde ze.

Er kwam geen antwoord, maar het werd haar op eens duidelijk, dat hij het deed.

„Waar kijk je zoo verschrikt naar? Men zou denken dat je me nooit eerder had gezien,” ging ze voort met een walgelijk glimlachje. „Ik ben niet, wat ik geweest ben, dat weet ik wel. Ik heb een moeilijke tijd gehad, een verschrikkelijk moeilijke tijd,” huilde ze, „maar ik ben teruggekomen om weer je gehoorzaam vrouwtje te zijn,” en ze gluurde weer naar hem met dezelfde wezenlooze blik. „Waar zijn je kamers? Dezen kant op, hé?” En hem bij z'n arm voorttrekkende sleepte ze hem de straat door.

Z'n zwakke tegenstand duurde maar een oogenblik. Toen ze de deur bereikten, beefde z'n hand zoo hevig, dat het bijna een minuut duurde voor hij de sleutel in 't sleutelgat had. Werktuigelijk stak hij de lamp met het groene schermje aan, hing z'n hoed en jas achter de deur en was op 't punt z'n schoenen uit te trekken, toen z'n oog op haar viel. Met een plotselinge beweging hield hij op. Ze lag in een leunstoel en keek de kamer rond.

„Niet veel bijzonders, die salon van jou. Wacht maar 's tot ik hier een paar dagen geweest ben, dan zal je eens zien hoe ik 't zal opknappen. 't Is hier beestachtig koud en geen vuur”.

Op dat oogenblik kwam het dienstmeisje binnen om de tafel te dekken. Bij het zien van de vreemdelinge deed ze een stap achteruit, vol verbazing van de een naar den ander kijkend.

„Wel stommerik waar kijk je zoo naar? Vooruit, ik heb honger. Laat 's zien. Soep, soep om mee te beginnen. Visch, nee, nee geen visch — gemeen stinkend goed, dat kan 'k niet verdragen. Rolpens en dan gebakken aardappels en vort, haal een flesch bier. Haast je wat, sta daar niet als een lantaarnpaal, waar de bliksem ingeslagen is.”

Het meisje vloog weg, de deur achter zich toeslaande. En de twee vielen in stilzwijgen, hij haar aanstarend verstijfd van schrik. Verbitterd wendde ze zich tot hem. „Wat duivel scheelt jou? Een mooie manier om je lieve vrouw te ontvangen na al die jaren. Goeie God man, je ziet er uit als een levend lijk.”

De deur vloog woest open. Er in stormde een zware dikke vrouw, rood van woede.

„Nou, meneer Gonidge,” schreeuwde ze, „wat beteekent dat? Ik ben niet van plan dat te verdragen, verstaat u? Waar kijk je toch zoo verschrikt naar. Wel God beware me, ik geloof dat de man krankzinnig is geworden” En haar stem nog meer uitzettende: „Vooruit jij vrouw, maak

dat je weg komt. Waar zie je me wel voor aan, zou 'k wel eens willen weten? M'n huis is altijd fatsoenlijk geweest en ik ben niet van plan met zulken, als jij bent te beginnen.”

Hou je verdomde onbeschaamdheid voor je, hakkelde de andere, op haar beenen wankelend wat denk je wel, ik ben z'n eigen vrouw. We zijn in de kerk getrouwd. Ik ben voor zaken op reis geweest de laatste 3 jaar en 'k heb een moeilijke tijd gehad, en ze eindigde met een snik.

Ga je d'r uit, jou dronken beest, schreeuwde de andere vrouw, of als je 't niet doet, zal 'k je er uit zetten.

En haar bij de schouders pakkende begon ze haar naar de deur te duwen. De ander schopte en snibbelde tegen, maar dat hielp niets. Er was een gestommel op de trap, een vloek van de dronken vrouw, een slag alsof er iets gevallen was en de voordeur werd toegeslagen. Als je ooit weer een voet in m'n huis durft te zetten, riep de huisjuffrouw nog door de deur, zal ik de politie op je af sturen. En de kamer weer binnen komende.

Meneer Gonidge versta me goed, ik wil nooit meer dergelijke dingen in m'n huis: U moest u schamen op uw leeftijd.

Maar hij lag als een vormeloze hoop kleeren in de leunstoel, strak starende in de leege haard. Ziende dat hij geen notitie van haar nam, bonsde ze de kamer uit met een verachtelijk gesnuif. Hij lag heel stil in elkaar gedoken, terwijl 't dienstmeisje, verontwaardigde blikken op hem werpend, z'n middagmaal klaar zette.

Een half uur ging voorbij. Het eten stond onaangeroerd. Hij had zich niet bewogen.

Wil u niet eten meneer, zei het meisje met een medelijdende klank in haar stem.

Hij gaf geen geluid en dus nam ze af.

Hoe lang hij daar gelegen had wist hij niet. Hij was koud, z'n moeilijke houding had z'n beenen verstijfd. De lamp was uitgegaan het was heelemaal donker. Een lucifer afstrijkend, stak hij haar onhandig weer aan. Toen kleedde hij zich uit en kroop in bed.

Toen hij wakker werd, was z'n hoofd hol. Werktuigelijk keek hij naar de stoel waarop z'n kleeren altijd lagen opgevouwen. Die was leeg. Op een hoop lagen ze op den grond. Pijnlijk vertrok zich z'n gelaat; hij kwam tot besef en met een beweging van onbeschrijfelijke moeheid begon hij zich te kleeden.

Dien dag deed hij zijn werk op 't kantoor zooals gewoonlijk, alleen zag hij nog geeler en nog verschrompelder dan anders. Maar niemand lette het op. En 's avonds haastte hij zich de straat over naar huis, in gedachten zijn hoofd gebogen. Langzaam kroop hij voort met voorzichtige sluipende bewegingen.

Uit een deur vloog een jongen met een mand.

Hij sprong verschrikt ter zijde als een gejaagd dier. Eerst toen hij de plek voorbij was, waar ze hem gisteren ontmoet had, scheen hij gerustgesteld. Z'n stap verhaastende, viel hij weer in z'n gewone stootende gang.

Maar dadelijk kreeg hij iets in 't oog dat in de verte nader kwam. Instinctmatig wist hij dat zij het was. Hij haastte zich voort, z'n oogen naar den grond, tot ze tegenover elkaar stonden.

Frank, begon ze met een stem gebroken door dronkemanstranen, denk maar niet dat ik je weer lastig zal vallen. Ik ben een ellendig verloren schepsel. Dat weet ik. Ik zal je nooit weer plagen Frank, maar geef me iets om in 't leven te blijven. Ik heb geen halve cent. Hier hield ze op, hem ingespannen aanziende.

Hij had z'n beurs uit z'n zak gehaald en leegde hem in z'n hand. Drie halve kronen, één shilling en 4 centen — hij gaf alles aan haar en zonder een woord, draaide hij zich om en ging verder.

Goeie nacht, Frank m'n lieve jongen, riep ze hem nog na, je bent een beste kerel hoor.

De drie volgende dagen gingen voorbij en ze vertoonde zich niet meer. En z'n leven ging weer z'n oude weggetje, totdat het gebeurde een kwade droom scheen en hij zich soms verwonderd af vroeg of het wel werkelijk gebeurd was.

Toen kwam ze hem weer tegen met dezelfde dronkemanstranen. Hij gaf haar een sovereign, want dien morgen had hij z'n salaris ontvangen. Hierna begon ze hem bijna iederen avond op te wachten. Soms kon hij haar alleen maar wat kopergeld geven, soms een halve kroon, soms, als 't Zaterdag was, een goudstuk. Hij sprak nauwelijks een woord tot haar en scheen verlicht als ze hem bij z'n

huisdeur verliet. Eens sprak ze ervan om mee naar boven te gaan.

Morgen is 't Zaterdag, zei hij haastig.

Ze begreep het en ging heen.

Na 14 dagen was hij niet in staat z'n wekelijksche rekening te betalen. Dit was voor 't eerst, sedert hij daar woonde, en de gedachte er aan kwelde hem dag en nacht. Z'n huisjuffrouw zei niets, maar toen ze op 't eind van de tweede week nog geen geld zag, bromde ze onheilspellend. En hij begon vreemd te doen, z'n haar werd hoe langer hoe dunner, tot hij bijna heelemaal kaal was.

Zoowat drie weken later, 's avonds — de kleine straat is zwart en stil — op de drempel twee gedaanten.

Ik ga Zaterdag weg, zei hij.

Weg. Waarom en waarheen? vroeg zij.

Ik kan m'n huishuur niet betalen, zei hij eenvoudig.

Ze stonden tegenover elkaar. In zijn oogen de doellooze blik van totale afgetobdheid, in de hare een blik van zwijgend verdriet. Sneller en sneller beefden hare lippen. Dikke tranen rolden langs haar wangen. En toen hij haar gadesloeg, verdween die doellooze blik en maakte plaats voor een zacht licht van medelijden.

Schrei niet Mag, zei hij vriendelijk.

Maar op het hooren van z'n klein liefkoozingsnaampje, weer voor 't eerst na al die jaren, barstte ze uit in een hysterisch gesnik van een gebroken zenuwgestel; zeer pijnlijk om aan te hooren.

Schrei toch niet, Mag, zei hij nog eens.

Maar ze schreide voort, haar lichaam schokkende door de krampachtige snikken. Verbijsterd keek hij rond zich. Toen sloeg hij bedeesd z'n arm om haar heen en zei nog eens:

Schrei toch niet kleine Mag.

Langzamerhand bedaarde de bui. Ze stond heel stil op 't laatst, haar hoofd tegen z'n schouder. Na een oogenblik week ze terug en keek hem weer in z'n oogen. Z'n trekken waren heel rustig, maar z'n lippen bloedeloos.

Frank, zei ze met een inspanning die haar innerlijke ontroering verried, Frank, wil je me vergeven?

De oude trek van pijn, die z'n gelaat verwrong, vertoonde zich weer. Ze zag het.

Dat bedoel ik niet, zei ze haastig. Daar ben ik te slecht voor. Zeg alleen maar dat je me vergeven wil.

Hij dacht een oogenblik perplekst na, z'n oogleden knipten snel. Toen, naar haar kijkend en ziende dat ze op z'n antwoord wachtte, mompelde hij: ik vergeef je.

Haar hand uitstekende: goeden avond.

Goeden avond, antwoordde hij werktuigelijk.

En zij liep voort over de steenen en ging langzaam de straat uit.

Uit WRECKAGE VAN CRACKANTHORPE.
J.

Afgeluisterd gesprek over de Arbeidersbeweging.

Een paar weken geleden reisde ik van Delft naar Schiedam. In mijn coupé zaten drie heeren, die mij voorkwamen aannemers van publieke werken te zijn, met nog een vierde heer, wiens maatschappelijke positie voor mij verborgen bleef. De drie eerstgenoemden waren in druk gesprek over de staking en de arbeidersbeweging.

„Ja, 't is een schande tegenwoordig, 't is gewoonweg een schande. Die werklui blijven eeuwig ontevreden, je durft geen enkel werk meer aannemen, omdat de heeren arbeiders dan dit willen, dan dat verkiezen, hier geen lust in hebben, of daar te lui voor zijn. Je bent gewoon niet zeker van je zaken.”

— Ja, zie je, tegenwoordig is 't niet voldoende, dat de lui te vreten hebben, ze willen Zondags uitgaan ook, naar comedies en naar opera's: de groote meneer uithangen. En wij kunnen het betalen, met hun verdomde stakingen halen ze 't vel over je ooren. Ja, doe er eens wat tegen, zeg!

„Je hebt gelijk, als die lui zich laten opruien, dan doe je net niks. Altijd motten ze meer loon, en minder werk hebben. 't Is hun toch maar om te doen om langer in de kroegen te kunnen zitten! Ik heb een neef in Haarlem, en die heeft een café. De machinisten van de Hollandsche spoor, die nou zoo'n spektakel hebben gemaakt, komen daar altijd Zondags. In de week zuipen ze niet, maar Zondags halen ze hun scha wel in, dat kan ik je verzekeren hoor.”

— Of ze loopen naar de vrouwen.

„Ja, dat doen ze ook. En een grooten bek, dat ze tegen je hebben. Je moet niet wagen, ook maar één woord te zeggen, dat de heeren niet naar den zin is. Dadelijk dikke woorden: eergevoel, menschenwaarde! Verdomd als 't niet waar is!

— Lui dat die kerels bennen! Ze hebben niks geen gevoel van plicht of liefde voor hun werk; ze voelen niks voor onze belangen, ja achter je rug draaien ze je een loer, als ze er de kans toe zien.

„Ja, 't is een belabberde tijd. 't Komt allemaal door die verdomde socialen, die ruien de boel wat op! Hun eenigste doel is toch maar oproer te maken, om dan te kunnen stelen bij hen, die met hard werken een beetje hebben kunnen overleggen. 't Is die raddraaiers toch maar te doen om baantjes: ze willen langs den rug der arbeiders omhoog klimmen zie je!”

— O, 't zijn zulke lammelingen, die volksmenners. Daar heb je nou zoo'n Oudegeest, of zoo'n Troelstra. Die verdienen toch niet vrij rond te loopen in een ordelijke maatschappij? In de kast hoorden ze, met stevige grendels erop!

„Net, wat ik altijd gezegd heb! 't Gezag moet hoog gehouden worden, en de socialen willen 't ondermijnen. Ze kletsen mooi met hun heilstaat, net alsof die al niet honderdmaal is mislukt! Dwang zou 't zijn, zeg ik, niets dan dwang. De luien een lekkerleventje en de ijverige menschen ploeteren. Jawel de rollen eens omkeeren, dat zou hun wel lijken. Ik zeg, ongelijkheid is er altijd geweest, en die zal er eeuwig blijven ook, 't is zoo verordineerd.”

— Weet je, hoe of 't komt? Ze doen tegenwoordig veel te veel voor de arbeiders, die gaan nu maar meenen, dat ze recht op dat alles hebben. Ongevallenverzekering, ouderdompensioenen, en wat al niet! Ik zeg, de lui moesten sparen voor hun ouden dag, dat doe ik ook! 't is hun eigen schuld als ze arm zijn. Wat doen ze ook zoo vroeg te trouwen? Natuurlijk komen er dan te veel menschen, die kunnen allemaal niet gevoed worden. Waarachtig, ze doen veel te veel voor de arbeiders.

Vroeger hoorde je daar toch niet van, en toen waren de menschen tevreden en onderdanig ook.

„Weet je, hoe het het komt? Ze hebben indertijd den bijbel van school afgeschapt, daarna is alles misgegaan. Kijk nu eens naar de onderwijzers, ik verzeker je, van de duizend zijn negenhonderd negen en negentig rooien 't Is gewoonweg de pest.”

We reden het station te Schiedam binnen.

Ik wilde uitstappen en ook de vierde heer, die eveneens tot nu toe wijselijk gezwegen had, stond op.

— „Heeren”, zeide hij, — „vroeger dacht ik wel eens, dat de arbeiders recht van klagen hadden, maar uw gesprek heeft mij tot andere gedachten gebracht. Ik verzeker u, dat ik de zaak heel anders ben gaan inzien. Ik geloof dat de arbeiders het best hebben. Maar mijne heeren, één ding begrijp ik niet, n.l. dat wij allen al niet lang arbeiders zijn geworden, dat zou een heele verbetering voor ons zijn. Goeden middag heeren.”

Tableau.

L. Q.

(Historisch.)

INGEZONDEN.

Geachte Redactie!

Het zal misschien niet van belang ontbloot zijn, het volgende stukje, dat ik in het Weekblad der Alg. Nederl. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel vond, in uw blad op te nemen. Het geeft den indruk weer, die het optreden van eenigen onder ons op de arbeiders gemaakt heeft, eenen indruk, die voor ons later optreden als ingenieurs, zooals S. reeds in dit blad opmerkte, van groot belang kan zijn.

ONTWAAKT! ZIET! HANDELT!

Onze arbeiders zijn in gevaar. Niet dat een oorlog ons bedreigt, maar een bijna even groote ramp hangt boven ons hoofd: de studenten willen de arbeidsplaatsen tijdelijk vervangen. Er zijn al eenige machinisten en stokers, en nu gaan zij zich nog een beetje oefenen. En dan hebben zij bakkers, schoenmakers, polderwerkers, bakkers en minnen, alsmede vroedvrouwen, enz. enz. en dan zijn ze klaar. Zij zijn beziel met een heilig vuur, waar zij den anderen dag soms haarpijn van hebben. Zij willen laten zien, dat er nog jong vuur in hen is (dus geen Hulstkamp). Nu, het middel, hetwelk zij willen aan.

wenden, n.l. de arbeidsplaatsen vervangen, dus gaan arbeiden, is uitstekend. Want arbeid adelt.

In deze zal wellicht het woord van een arbeider nog zijn nut hebben en wel dit:

Een arbeider ontwaakt des morgens geregeld om 4 à 5 uur; het mocht bij u soms eens 10 à 12 uur worden!

Een arbeider ziet altijd met een paar normale oogen, want anders kan hij geen goeden arbeid leveren.

Een arbeider handelt altijd, want doet hij zulks niet, dan is hij aan den hongerdood prijs gegeven.

Dit zijn drie dingen, onmisbaar voor een arbeider, en daar het u gebleken is, dat gij op het oogenblik vrijwel machteloos staat tegenover zoo'n sterke macht, zou het toch tijd worden, dat gij uw krachten eens productief gingt maken. Want al te lang heeft de arbeider zijn krachten al moeten geven, om uw nuttelooze krachten in stand te houden. Ik begrijp eigenlijk de heer J. B. v. L., te Delft, niet goed, als hij zegt: „moeten steden en dorpen verhongeren en verdorsten, doordat een deel der natie zijn plicht verzaakt?”

Wel begrijp ik, dat hij wil erkennen, dat, wanneer de arbeider zijn arbeid neerlegt, hij, v. L., moet verhongeren en verdorsten; maar waarom juist een deel der natie moet zorgen, dat allen hun honger en dorst kunnen stillen, dit begrijp ik niet goed. Waarom hebben de heeren studenten niet vroeger gezorgd tot dat werkend deel der natie te behooren?

Onze oude leermeester zei: „wie niet werkt, zal ook niet eten.” Bijgevolg heeft het arbeidend deel der natie het recht om niet te verhongeren en te verdorsten, en wanneer u nu uitvoering geeft aan uw plan, dan behoeft u ook niet bevreesd te zijn, om te verhongeren en te verdorsten, en allen die uw voorbeeld volgen, evenmin. Dus waarom die noodkreet? Dat gij u wilt gaan oefenen in den arbeid, vind ik zeer wijselijk, want wellicht krijgt men nog een wet, dat men niet meer werkeloos mag leven, of ze zetten je een jaar of wat in de gevangenis, om niets te doen, en dan zou het er met velen treurig uitzien.

Een Arbeider.

U bij voorbaat dankzeggend voor de plaatsing.

V.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Viering van den Diës Natalis op de gebruikelijke wijze op Vrijdag 20 en Zaterdag 21 Maart. De S. P. is gedurende dien tijd geëmancipeerd voor alle corpsleden.

D. S. V. V.

Zondag 22 Maart Voetbalwedstrijd D. S. V. V.—Achilles te Delft.

ONTVANGEN BOEKEN:

Diagnose door P. L. Tak, Redacteur van de Kroniek. Amsterdam, Tierie en Kruyt.

AGENDA.

DELFT.

Zaterdag 21 Maart. Stads Doelen. Buitengew. voorstelling door het Rotterdamsch Tooneelgezelschap: „Madame Sans-Gêne”; 7½ uur.

Maandag 30 Maart. Logezaal, Choorstr. 16a. Theosofische Vereeniging: Voordracht door den heer W. B. Fricke over „De oorzaak en het einde van de smart”; 8 u.

DEN HAAG.

Vrijdag 20 Maart. Ned. Tooneel: „Droeve min”, gevolgd door „De Kreeft”; 8 uur.

Zaterdag 21 Maart. Fransche Opera: „Hamlet”, met medewerking van Henri Albers; 8 uur.

Gebouw voor K. en W.: „Het poortje of De duivel in Kruimelberg”, voorstelling ten bate der Javanen; 8 u.

Zondag 22 Maart. Dierentuin: Matinee van het strijkorkest der kon. mil. kapel, onder leiding van N. A. Bouwman; 2½ uur.

Schouwburg: „Een dag Khalif”; 2 uur.

Woensdag 25 Maart. Gebouw voor K. en W.: Weldadigheidssoiree; 7½ uur.

(Zie vervolg Tweede Bijvoegsel.)

ADVERTENTIEN.

Een mooi ZITBAD te koop, f 5,-.

Adres BRABANTSCH TURFMARKT 37.

REPETEEREN

Waterbouwkunde en Toeg. Mechanica.

J. VAN HETTINGA TROMP,

Civ. Ing.

Adres: BURG WAL 16.

Plastische Weltbilder

zijn en blijven hoogst interessant.

Zooeven is het Tweede Deel uitgekomen.

ADR. VAN OOSTEN,

Brabantsche Turfmarkt 65.

Bierbrouwerij **Ijsfabriek**

P

voorheen **A. VAN BERCKEL & ZOON.**

SPECIAAL

PILSENER BIER.

Bloemenmagazijn S. BRUIGOM.

HOUTTUINEN.

Telefoon interc. 6.

Bloemwerken van kunst en smaak.

Met eerste prijzen bekroond. Nat. Tuinb. Tent. te Zeist Aug. 1902.

VERSIERINGEN, POTTERY enz.

Speciaal ingericht voor verzending.

REUZENBLOEMIGE CHRYSANTHEMUMS.

Restaurant J. L. BÜHLER,

Houttuinen 2,

Delft.

Specialiteit in:

FRANZISKANER LEISTBRÄU.

PILSENER-URQUELL.

BIERHANDEL.

WIJNHANDEL.

Levering aan huis van prima

BORDEAUX-, RIJN-, MOEZEL-, CHAMPAGNE- en MORGENWIJNEN,

tegen concurreerende prijzen.

WINTERSHOTELS.

DEJEUNERS, DINERS en SOUPERS.

WARME en KOUDE DAG- en AVONDSHOTELS.

ZEEUWSCHE OESTERS.

Geopend tot 2 uur 's nachts.

Het weekblad „De Nederlandsche Sport” ligt ter lezing.

TWEEDE BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van VRIJDAG 20 MAART 1903.

REDE

GEHOUDEN DOOR DEN

President van het Delftsch Studentencorps,
den Heer C. VAN DER HOEVEN,

BIJ GELEGENHEID VAN DE

55ste **DIES NATALIS**,
op Vrijdag 20 Maart 1903.

Mijne Heeren, Senatoren, Eereleden van
den Senaat!

Mijne Heeren leden van het Delftsch
Studentencorps!

Wanneer wij ons op dezen oudejaarsavond oprichten van onze zetels om, allen te zamen, in één lied te zingen van de vergankelijkheid van ons bestaan, dan zullen er weinigen zijn, die niet voelen iets van die plechtige bekoering, die eigen is aan dit, ons oudejaarsavonduur.

55 Jaren achtereen zijn op dezen datum saamgekomen de leden van het Delftsch Studentencorps, om eendrachtig, als in ouderlijken kring, het oogenblik te verbeiden, waar in eerbiedwaardige stilte geboren werd een nieuw levensjaar van onze gemeenschap.

Dan werden hunne overdenkingen terug geleid naar het jaar, dat juist ten einde was gekomen, dan zag men met ernst terug naar de dagen, die goed of slecht waren geweest voor den opgang van ons corps. Met recht mogen wij ons verheugen, als ik U heden kan memoreeren, dat bijna alle, zoo niet alle oudejaarsavonden tot nu toe vreugdevol vergleden in een nieuwjaarsmorgen van uitbundig, eerlijk feest, van dankbaarheid voor wat volbracht was, van hoop in dat wat komen zou.

Straks, wanneer de Julimaand is aangebroken, drukken wij de handen van hen, die het beste, wat zij hadden, gaven aan hun Corps, die lief en leed hebben gedeeld met hun in schoonheid toenemende gemeenschap: hun Corps, dat thans in ons bezit is, in zijn volle kracht en glorie. Aan hen hebben wij te danken de voortreffelijke gaven, die ons vereenigingsleven ons geeft. Er zijn er, ik weet het, voor wie dit ten eenenmale onbegrepen woorden zijn; die mij het verwijt zullen doen, woorden te gebruiken, die ijdel van klank en rijk aan bombast, mooi voor den schijn, doch hier zonder beteekenis zijn, wanneer ik spreek van „warme liefde voor onze dierbare corporatie”.

Zij zijn er, zelf heb ik ze te veel gezien, dan dat iemand ze mij zou kunnen loochenen. Ik wilde, dat ik hen overtuigen kon, dat hun onverschilligheid slechts het onuitwischbare stempel van domheid en onbenulligheid op hun woorden zette. Zij deden beter weg te wezen dan in misplaatste verwaandheid en quasi-bravour te koop te loopen met hun domme oppervlakkigheid. Want voor hem, die van zijn eerste komen in dit Corps zich reken-schap gaf, van wat hij zag, die zich bewust was van wat hij deed, en trachtte te begrijpen wat andere deden, die voelen wilde wat in karakters en gemoederen om kan gaan, voor hem zal 't een niet te weerspreken feit zijn, dat voor een ieder, die wil, in een gemeenschap als de onze, den hechtsten grondslag kan gevonden worden, voor een werkelijk „mensch” worden, in den ruimsten zin van het woord, voor het worden tot een „man” in de groote maatschappij.

Elk van ons die wil, kan hier vinden den hoogsten leerschool voor zijn ongevormd karakter, kan hier leeren de ervaring en zelfstandigheid, die voor die vorming eerste vereischten zijn.

Weinig is daarvoor noodig. Slechts dit: eerlijk te zijn in uw zien, uw voelen en uw denken, eerlijk en openhartig in uw zeggen. Dit slechts hebben wij noodig, wanneer wij medewerken voor den bloei van ons Corps: daaruit wordt geboren een ideale Corpsgeest.

Wanneer wij nu de vruchten plukken van de zeldzame, wondervolle plant, door onze voorgangers met moeite en volharding gekweekt, zoo is nu onze plicht, te beschermen die plant met alle kracht die in ons is, haar te beschutten, allen als één man, tegen kwaadwillende noordenwinden, haar te snoeien, waar voor haar zuiverste wasdom dit noodig mocht blijken, haar den vrijen weg te laten om uit te botten, waar rijkheid van gebladerte haar de noodige levenskracht zal geven.

Wanneer opvolgende geslachten allen van dit besef zullen zijn doordrongen, dan kunnen wij zeker zijn van de goede toekomst van ons corps.

Zoo is nu gekomen het oogenblik, dat wij het herinneringsbeeld van het voleindigd jaar aan zullen strepen aan den toetsteen van ons oordeel. Mij is gegeven u heden avond toe te lichten, bij het onderzoek of wel alle metalen, die het samenstelden van de edelste waren.

Wij zullen het oude jaar bespreken met de „eerlijkheid en openhartigheid”, waarvan ik boven sprak. Gij zult hebben te oordeelen of mijne meeningen, die ik U in deze rede zal overleggen, ook de Uwe zijn. Zoo ja! dan ook aan U de plicht mij bij te staan in mijn streven naar dien „idealen Corpsgeest”, den geest van onzen jeugd, die hoog moet houden:

Solidariteit en Enthousiasme, Moraliteit en onbevangen Natuurlijk-jong-zijn.

Het zou een wensch slechts van weinigen zijn, U nu te gaan memoreeren alle feiten in dit jaar afgespeeld; 't kwam mij beter voor mijn rede te beperken tot die feiten, waar wij dezen avond onze gedachten gaarne aan wijden zullen, die waard zijn nog eens te worden overwogen en in herinnering gebracht.

Nu eens zullen zij ons doen zien de kracht, den groei van ons Corps, doch dan ook weer zullen wij moeten aanstippen plaatsen, waarvan wij slechts dit kunnen zeggen: ook 't zien en bewust zijn van het slechte geeft voedsel voor een betere toekomst.

Doch dan helaas ook zijn er momenten, waar wij diep weemoedig getroffen worden, wij die staan in den stoeren, overmoedigen krachtijd van ons leven, wij die bijna niet willen gelooven, dat er eens een rustplaats zal worden ontsloten, die onze laatste zal zijn.

Twee onzer moesten dit jaar ondervinden de onwrikbaarheid van het noodlot, dat zich zelfs door den overmoed der jeugd niet overwinnen laat.

Op den 13^{den} Augustus van zijn eerste studiejaar overleed in Bethel, ver van zijn ouders, O. E. von Freyburg; den 23sten Februari ontviel J. F. C. Wrede aan zijn vriendenkring, waar hij een diep betreurde leemte achterlaat.

Zij beiden rusten in vrede.

Wanneer ik zooeven sprak over solidariteit als zijnde een eerste noodzakelijkheid voor een goeden corpsgeest, zoo meende ik daarmede te zeggen, dat een hoofdvereischte is, een bewust samenstreven van alle leden tot: vooruitgang van hun corps.

Maar de bloei van ons corps hangt niet alleen af van de samenwerking van de leden onderling, zijne innerlijke en uiterlijke kracht spruit ook grotendeels voort uit, en houdt gelijken tred met de uitingen en oefeningen van de vereenigingen uit haar midden.

Zij zijn het, die door toenemenden bloei, een samenwerken zonder naijver en wars van elk gevoel van overdreven eigenwaarde, het hunne er toe bijdragen om het corps hecht te doen staan. Zij zijn z'n onwankelbare grondvesten.

Juist die onverbreekbare band, die hen hand in hand verbonden houdt, tot krachtigen steun van ons corpsvaandel, geeft ons te waardeeren die nooit volprezen veelzijdigheid, waarop een studentencorps prat kan gaan.

In de eerste plaats wil ik gewag maken van den uitmuntenden toestand van ons aller vereeniging bij uitnemendheid: de Societeit Phoenix; de vereeniging, waar wij de rijkste bronnen vinden voor intellectueele en moreele ontwikkeling, waar wij den geest kunnen laven zooveel wij willen, waar het centrum van ons corpsleven altijd te vinden is en waar wij een plaats in hebben gekregen, die den geijkten

term „ons tweede te huis” zeker niet logenstrafft. Een ieder is bewust van haar onschatbare gaven voor onze levenservaring; te betreuren en sterk af te keuren is daarom het angstwekkend aantal van geschorste leden.

Gegronde hoop heb ik, dat dit de laatste maal zal zijn, dat hierop gewezen moet worden. Immers, heb ik gehoord van berichten, die spraken van een commissie tot reorganisatie van het crediet aan de leden, vooral met het oog op de vermindering van schorsing.

Mogen wij spoedig van deze commissie een uitvoerig voorstel verwachten!

Verandering en verbetering is in dit opzicht hoog noodig!

Hoog te roemen is de toewijding, waarmede ook de andere Corpsverenigingen zich inspanden toe te nemen in presteerende kracht.

Hulde aan de wakkere leden, die naar elders trokken om uit te komen in interacademiale wedstrijden en zoo vaak op waardige wijze de betwiste prijzen wisten te doen aansluiten aan de rij van reeds vroeger door ons bekampte overwinningstropheën.

Hulde vooral aan onze wakkere roeivereniging, die zijn goeden naam ook dit jaar voortreffelijk bleef handhaven. Moet ik U herinneren aan den 25sten Mei, waar jonge vier en jonge twee den corpsprijs naar Delft brachten en waar wellicht dienzelfden dag ook de oude acht in de beslissing zou hebben overwonnen, zoo niet het rampspoedig ongeval met den nieuwen prachtigen „Walter” een betreuenswaardig feit had doen opteekenen in Laga's geschiedenis? Een woord van afzonderlijken dank aan A. L. J. Breebaart voor de enthousiaste wijze, waarop hij zich, in een oogenblik van algemeene verwarring, gaf aan zijne vereniging en op meesterlijke wijze wist te bewerken, dat de slag, dat oogenblik aan Laga toegebracht, tot zijn minimum werd teruggehouden.

Tien dagen later bracht Laga voor de 7e maal den corpsprijs voor oude acht in ons midden.

Ook „Hollandia” en „de Koninklijke” gaven onzen ouden acht den prijs, terwijl ten slotte ook Frankfort zelfs getuige kon zijn van Laga's kracht. De Germania-Wisselbeker moest dit jaar voor Delft worden afgestaan.

Zoo kan ik verder memoreeren de overwinningen van IJclub, dat den corpsprijs en alle personeele prijzen, en Weerbaarheid, dat alle corpsprijzen en den eereprijs behaalde. Voorts de wedstrijden van Hockey en Bandy, door overwinningen bekroond, terwijl Voetbal, dat zich niet steeds kon beroemen op active medewerking harer spelers, in de Kerstvacantie een gelegenheid vond, zich op roemvolle wijze in het oosten van ons land te onderscheiden. Odin vond dit jaar niet de gelegenheid naar buiten van zich te doen hooren, doch kon het des te meer zich op regelde avonden oefenen.

Wanneer wij nu verder nagaan, hoe Apollo haar keurig georganiseerde concerten gaf, terwijl zij zich voor de toekomst met recht kan verheugen in de in aanbouw zijnde nieuwe concertzaal, hoe Debating hare interessante avonden hield en Vrije Studie, wel is waar eerst na de Kerstvacantie, een aanvang maakte met haar lezingen, dan kunnen wij zeker ingenomen zijn met den welstand onzer Vereenigingen, wanneer ik deze rij nog vermeerder met den naam van onze Caroussel-Vereeniging, die kortelings bij haar 25-jarig bestaan op zoo keurige wijze met eene uitmuntende uitvoering haar beteekenis deed gevoelen.

Nog één uwer groote Vereenigingen zult gij missen, in den gulden rij, die ik besprak.

Helaas, 't zijn slechte omstandigheden, die mij noodzaakten haar tot het laatste te bewaren. Te wijten aan een sinds jaren meer dan schandelijk slecht beheer haret gelden, zag onze Tooneelvereniging, ondanks de ijverige en energieke zorgen van haar tegenwoordig bestuur, zich genoodzaakt van eene uitvoering af te zien en riep den Senaat ter hulpe om haar finantieelen misstand in beraad te nemen en zoo mogelijk te verbeteren.

En verbetering moest er komen; de toestand was meer dan ergelijk en zeer verontrustend.

Toen was het, dat de Senaat na rijp beraad zich genoodzaakt voelde een einde te maken aan dezen onhoudbaren toestand door der corpsvergadering voor te stellen het geven van een renteloos voorschot uit de corpskas, door jaarlijksche afbetalingen te delgen. Dit voorstel werd aangenomen. Dat wij eerst in uitersten nood tot dit besluit zijn overgegaan, zal een ieder inzien.

Ik bespreek dit feit opzettelijk met nadruk, omdat het mij drie dingen in den mond geeft, die ik voor deze talrijke vergadering gaarne uit wil spreken in het direct belang van ons Corps.

Ten eerste voel ik mij hierdoor alleszins gerechtvaardigd mijne verontwaardiging te luchten over de absoluut roekelooze, slordige en onverantwoordelijke wijze, waarop sinds jaren de kas van het D. S. T. G. is bestuurd. Leden van besturen, die hun taak op zulk eene nonchalante wijze opvatten, doen veel nadeel aan ons Corps. Zij deden beter voor zulk een post van verantwoordelijkheid te bedanken en te geven in handen van hen, die met toewijding zich van hun taak willen kwijten. Om zitting te nemen in een bestuur, moet men in de eerste plaats zich zelf bewust zijn van warme toegenegenheid voor de betreffende vereeniging en het Corps.

Al hebben reeds allen hun studieplaats verlaten, wellicht bereiken deze woorden nog éénmaal hen, die verantwoordelijk gesteld moeten worden voor datgene, wat wij nu inboeten. Tant mieux.

Voor het overige zij het eene grondige waarschuwing voor komende bestuurders.

Verder een woord tot U allen om te wijzen op de noodzakelijkheid, die ook door Tooneel bewezen werd om terug te komen van eene langzamerhand hier ingewortelde, verderfelijke gewoonte: het bedanken voor het lidmaatschap der groote corpsgezelschappen, zoo spoedig mogelijk na uw eerste jaar. Gij moet inzien, dat uw corpslidmaatschap U de plicht oplegt, haar groote vereenigingen tenminste te steunen, want Uw steun aan de vereenigingen is onmiddellijk de steun aan Uw Corps.

Willen de vereenigingen de kracht bezitten, die zij behoeven, dan moeten zij beginnen met verzekerd te kunnen zijn van een groot ledenaantal.

Ik hoop, dat met mijne woorden in het komende jaar door daden wordt ingestemd.

En ten laatste dit: de zoeven genoemde Tooneelquaestie heeft mij doen inzien, dat in onzen wet een groote leemte is, waarin noodzakelijk moet worden voorzien.

Waar het Corps niet zal aarzelen, ja zelfs tot moreelen plicht heeft, ten allen tijde zoo noodig hare vereenigingen bij te staan, daar is het Corps ook ter andere zijde verplicht eene jaarlijksche contrôle uit te oefenen op het goede beleid van de vereenigingsbesturen.

De verantwoordelijkheid van de erkende gezelschappen tegenover haar corps is in de wet onvoldoende geregeld, vooral wat betreft de finantieele zijde.

De Senaat stelt zich voor in September of October uit te komen met nieuwe wetswijzigingen, vooral met het oog op dit onderwerp.

Hij hoopt zich dan te kunnen beroepen op een krachtige hulp Uwerzijds om een regeling tot stand te brengen, die een blijvende waarborg zal zijn voor den onsmetbaren naam van hooge soliditeit van een studentencorps en hare vereenigingen en tevens voor een nog krachtiger band tot één geheel.

Hiermede, Mijne Heeren, heb ik afgesloten, wat ik zeggen wilde van de vereenigingen in ons Corps.

Eén behoefte is mij hedenavond nog over, die ik nu wil bevredigen. Nog zijn er enkele begrippen, toestanden en feiten op te merken, die ik gaarne wil bespreken; ik heb vertrouwen, dat enkelen zich bewust zullen worden van dat sobere gevoel van eerlijkheid, dat zich bekennen laat in het eenvoudige woordental: „Hij heeft gelijk.”

Wilt dan mij bijstaan in mijn trachten naar het goede in ons corps, en, zoo gij Uzelf de oorzaak voelt, van wat ik U staks zal noemen afkeurenswaard, welnu, bedenkt dan, dat waar de oorzaak wordt weggenomen, er geen sprake meer kan zijn van gevolg. Die oorzaak dan hebt gij zelf in Uwe macht.

Trekt zelf den grens van Uw verantwoordelijkheid en zelf-verwijt. Waarop ik doel en wat ik U voor den geest wil roepen, is de afgeloopen groentijd.

Het is niet noodig hier te zeggen, dat de groentijd er moet zijn, tot een juiste instandhouding van onze maatschappij. Wellicht heb ik in latere rede's nog gelegenheid hierop terug te komen.

Doch een ieder voelt ook, dat wat aan de eene zijde voor ons Corps is een instelling van onmisbaar voordeel, aan den anderen kant kan zijn: gevaar.

Waar de groentijd wordt gegeven in handen van hem, die haar wezen en haar recht van bestaan heeft nagegaan en ernstig overwogen, daar zal de groentijd zekerlijk ten goede komen aan de voorbereiding, voor ons studentenleven noodig.

Want waar wij in ons studentenleven te kampen hebben met moeilijkheden en verleidingen, helaas maar al te veel zwakkeren meesleepend, daar is 't toch niet te ontkennen,

dat elke kamp, waarin overwonnen moet worden, ons opvoert tot hooger karakterpeil en hoe heviger de strijd, hoe moeilijker de overwinning, des te sterker en glorieuzer de veldheer.

De groentijd, die ontegenzeggelijk een tijd tot „moeizame overwinning” is voor elk candidaat-lid, is daarom alleen reeds een tijd, die nuttig kan zijn voor alle aankomende individuen.

Doch ik heb er acht op geslagen, hoe sommigen Uwer verkeerdelijk den groentijd hebben opgevat en er waren er voor wien het duidelijk was geworden, dat het oordeel van een groen over een student zich maar al te makkelijk liet beïnvloeden door eene al of niet vriendschappelijke behandeling.

Hiervan maken telken jare enkelen gebruik, die hun zelfrespect gaarne achter laten staan bij den zucht van hun ijdelheid naar de achting van anderen. Dat het eene onmogelijke, onnatuurlijke achting is, eene achting zonder waarde, dat zien ze niet! Bij hen geldt voornamelijk het aanlokkelijke van het spreekwoord: „In het land der blinden is één oog koning.”

Doch erger nog is, dat na die groentijd-influentie blijft bestaan een band tusschen enkele eerste-jaars en ouderen, die later in vele gevallen zal verbroken worden door een reeks van decepties.

Velen zullen verwonderd zijn, dat ik hedenavond hier dit feit bespreken wil. Zeker had ik dit niet gedaan, zoo ik niet overtuigd was, dat dit de oorzaak was van veel kwaads, vooral voor de logische ontwikkeling der jongeren. Aan hen dan ook is voornamelijk gericht wat volgen zal.

Leden van het eerste jaar, gij allen weet, dat hier bestaat een mos, die een scherpe kloof trekt tusschen U en de ouderen van jaren.

Die mos is U zeker zonderling en onverdedigbaar voorgekomen. Overtuigd ben ik, dat gij U zelve hebt afgevraagd: „was 't niet schooner en nuttiger dat, van het oogenblik dat de hamerslag mij bekrachtigde tot lidmaat, ik gemakkelijk een intiemen omgang kon vinden met alle andere leden? Veel beter ware het, zoo geen verschil bestond tusschen de oudere jaars en mij.”

Ik hoop U ervan te overtuigen, dat dit een grove dwaling is. En zoo sommigen voorloopig al weinig voelen zullen, voor wat ik U zeggen zal, wacht tot gij hier enkele jaren zijt geweest; dan zal 't U duidelijker worden.

Toen gij, eerste jaars, zijt aangekomen, zult gij reeds spoedig hebben ondervonden, dat U veel ontbrak, gij waandtet U een „man van eigen opvatting en karakter”, gij waart een kind zonder ervaring, dat weinig wist van oordeel en zelfstandigheid.

Welnu, úw eigen opvatting, oordeel zelfstandigheid en ervaring; hier kunt ge ze vormen en deelachtig worden.

Doch nu kom ik op de quitessens. van wat ik U zeggen wilde.

Die vorming en ontwikkeling, wil zij zuiver zijn, moet geschieden in gelijdelijke volgorde, in regelmatigte evolutie.

Zoo zult gij, deelgenoten van het eerste corpsjaar, door omgang in uw eigen jaar, met karakters van zelfde onvolkomenheid, opvattingen en oordeelen van gelijken leeftijd, door wrijving van gedachten, elkander zelf vormen, ongemerkt elkander zelfstandiger doen worden. Dan zult gij langzamerhand, wanneer gij U meer thuis gaat voelen in deze zalen, die van ons allen zijn, aan het einde van Uw eerste jaar vanzelf in aanraking komen met tweede jaars. In Uw tweede jaar wordt de afscheiding steeds minder tot in Uw derde en latere jaren, gij U bewust wordt van Uw eigen zelfstandigheid, dan zult gij zelf beginnen te respecteeren Uw eigen persoonlijkheid. En dan ook hebt gij verworven genoegzaam oordeel des onderscheids om in aanraking te kunnen komen met elkeen, die gij tegen zult komen op Uwe wegen door ons corps en dan ook eerst zonder schade voor U zelf, integendeel met veel voordeel.

Want zoo gij in Uw eerste jaar met de onontwikkelde zelfstandigheid, die bijna elk van U eigen was, een warme vriendschap sluiten wilt met ouderen van jaren, dan zult gij spoedig overgaan tot aan- en overnemen van eigenschappen en opvattingen door hem U aangeprezen doch zonder zelf te oordeelen of het juiste en goede zijn. Wilt werkelijk niet gelooven, dat in Uw jaar veel uitzonderingen zijn, die bestand zijn in hun eerste jaar tegen den invloed van ouderen; wilt nog minder U zelf daartoe rekenen.

Nogmaals, eerste jaars, vormt eerst elkander, dan kunt

gij later leering vinden in beoordeeling van ouderen en dan pas ook daar ware vriendschap vinden.

Een heftige protestatie tegen een zekere groep van menschen vorme het slot mijner groentijd bespreking.

Dit jaar zijn berichten tot mij gekomen van leden, die blijk gaven niet te begrijpen den plicht die hen was opgelegd als corpslid.

Zij schenen dien tijd slechts te gebruiken om uiting te geven aan hun opgekropte bruutheid en vulgariteit. Zij stonden immers voor personen, waarin zij vermoedden het gemis aan kracht om te protesteeren.

Weest toch allen overtuigd, dat niet anders dan nadeel kan ontstaan uit ruw zijn en onbeschaafd tegen personen, die dikwijls nog niet zijn opgewassen tegen den stroom van banaliteit, die helaas vooral op onzen leeftijd maar al te vaak zoo breede bedding heeft. Ziet in uwe schromelijke onverantwoordelijkheid.

Voor dat ik mijn rede ten einde zal brengen, stelt de Senaat er prijs op, U hier te verkondigen zijn jongste besluit, dat heden middag werd uitgevoerd.

Zeker zal het door U allen met warmte worden toegejuicht, als ik U vertel, dat een 8-tal uren geleden de Senaat onzen uitmuntenden Corpsbediende, Jan Schipper, voor zijn jarenlange ijverige en nauwgezette plichtsbetrachting een hooge onderscheiding toekende.

De Dies van dit Lustrumjaar kwam ons daartoe een aangewezen tijdstip voor.

Zonder van zijn kant een aanvraag daartoe te hebben gedaan, hebben wij hem het recht verleend tot het voeren van het zinnebeeld van ons Corps.

Moge nog lange jaren hem gegeven worden zijn goede diensten aan het Corps te bewijzen.

En nu, Mijne Heeren, wil ik besluiten met een daverende oproep voor den tijd dat wij in een rij van feesten ontvangen zullen de mannen uit wier monden wij zelf kunnen hooren de geschiedenis van ons corps, die ons slechts bekend is uit geschriften.

Dan zullen wij ontmoeten hen wier namen met gouden letters staan opgeteekend in de analen van ons corpsbestaan.

Diep getroffen werd de Senaat daarom door een schrijven van de hand van den Vader van ons Corps van den man die op de 22e Maart van 't jaar 1848 de eerste steen legde tot het trotsche gebouw dat wij thans bewonen, en „waardoor de eenheid der studenten op eene eervolle wijze (zou worden) bevorderd”. De Heer G. van Diesen betuigde ons zijn leedwezen dat zijn leeftijd hem niet meer gedoogde te komen naar de plaats die hij met elk lustrum met zoo groote vreugde had bezocht.

Ik roep U allen op, om uw beste krachten in te spannen tot het welslagen der feesten.

Nog menige naam die er op behoorde ontbreekt op de lijst der vrijwillige bijdragen. Slechts één maal in uw Studententijd kunt gij mede maken een Lustrumviering van Uw Corps. Dit is een voorrecht waarop gij later met dankbaarheid, trotsch zult zijn.

Werkt allen mede om de taak van de feestcommissie te vergemakkelijken, die onafgebroken met toewijding en onvermoeiden ijver werkt aan de voorbereiding der feesten.

Steun en hulp uwerzijds is de grootste en aangenaamste dank, die zij verwachten kan.

Mijne Heeren, leden van het Delftsch Studentencorps, ik roep u allen op: zorgt dat de toekomst geeft „dien idealen Corpsgeest,” den geest van onze jeugd, die hoog moet houden:

Solidariteit en enthousiasme.

Moraliteit en onbevangen Natuurlijk-jong-zijn!

Laat ons drinken in dit nieuwe jaar onzen eersten dronk, die de tolk zal zijn van dezen wensch; moge hij opgaan tot den toekomstige glorie van ons corpsbestaan!

Ik heb gezegd.

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

Levering van Déjeuners, Diners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement. Verschillende apartementen voor Vergaderingen.
Pilsener Urquell. Franziskaner Leistbräu. G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.

UIT ONZE KOLONIËN

DOOR

H. VAN KOL.

Geïllustreerd met 36 groote platen, vele gravures tusschen den tekst en 3 kaarten.

Geen boek zal met meer belangstelling worden ontvangen dan de reis in onze Koloniën door H. VAN KOL.

„UIT ONZE KOLONIËN” door H. VAN KOL zal worden uitgegeven in royaal 8° formaat en compleet zijn in **12** afleveringen van **4 vel druks met 3 platen** of **in eens gebonden**.

De prijs **per aflevering** is **50 cent**.

Het werk **compleet gebonden** f **6,90**.

Reeds thans is uitgebreid prospectus verkrijgbaar, terwijl de exemplaren onmiddellijk bij verschijnen voorhanden zijn in den Boekhandel

J. WALTMAN Jr.,
Binnenwatersloot 33.